

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор

Оксана ТОНХА
« 24 » 02 2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Лебідь Тетяни Ігорівни

на тему: **«Кодифікація муніципального законодавства**

в контексті євроінтеграції України»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії

зі спеціальності **081 «Право»**

галузі знань **08 «Право»**

Витяг з протоколу № 1 фахового семінару кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від «20» лютого 2026 року.

Присутні члени фахового семінару кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: В. В. Ладиченко, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, доктор юридичних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми «Право», головуючий на засіданні фахового семінару; Л. В. Головій, доцент кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент; О. В. Гулак, професор кафедри адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор, експертка; О. В. Калмикова, професор кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, професор, науковий керівник; В. І. Курило, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор; С. В. Слюсаренко, доцент кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, професор; Н. А. Стасюк, доцент кафедри адміністративного та фінансового права, доктор філософії зі спеціальності «Право», експертка; О. А. Улютіна, професор кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент; О. С. Яра, декан юридичного факультету, професор кафедри адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор.

Інші присутні на засіданні фахового семінару кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України: Т. І. Лебідь, здобувачка ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Лебідь Тетяни Ігорівни** на тему: **«Кодифікація муніципального законодавства в контексті євроінтеграції України»,** поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Тему дисертації затверджено вченою радою юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від «13» листопада 2025 року).

Дисертацію виконано на кафедрі адміністративного та фінансового права юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор **Калмикова Олена Вікторівна**, професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь здобувачки Т. І. Лебідь про основні положення дисертації. Дисертацію присвячено кодифікації муніципального законодавства в контексті європейської інтеграції України, оскільки адаптація українського муніципального законодавства до європейських стандартів неможлива без його комплексної систематизації та кодифікації.

Визначено, що сучасне муніципальне законодавство України не є запозиченням західних моделей, а органічним продовженням національної правової традиції, яка пройшла історичну еволюцію від громадської ініціативи до інституційного самоврядування. Відповідно до сучасних теоретико-правових підходів, муніципальне законодавство має комплексну природу, що зумовлює його міжгалузевий характер та універсальність у системі публічного права. Структура муніципального законодавства відображає різні аспекти правового впливу на сферу місцевого самоврядування: інституційний – оскільки визначає систему органів місцевого самоврядування, їхню компетенцію, порядок формування і взаємодії; матеріальний – адже регламентує відносини власності, бюджету, фінансів, майнової основи місцевої влади; процедурний – тому що встановлює порядок прийняття, легітимації та контролю рішень органів самоврядування.

Зазначено, що фрагментарність муніципального законодавчого масиву не може розглядатися як суто технічна вада законодавства, вона відображає перехідний характер національної моделі публічного управління на місцевому рівні, у межах якої ще не сформовано єдиного методологічного підходу до визначення співвідношення державного управління та місцевого самоврядування. У цьому контексті кодифікація муніципального законодавства має розглядатися як стратегічний напрям еволюції правової системи, спрямований на зміцнення принципів єдності, системності та узгодженості публічної влади.

Обґрунтовано, що філософське осмислення кодифікації виходить далеко за межі техніко-юридичного підходу, йдеться не лише про упорядкування чи систематизацію нормативних актів, а про онтологічний процес гармонізації соціальної реальності, у межах якого правова норма постає і як продукт, і як чинник цивілізаційного розвитку. Право, у гегелівській інтерпретації – це «втілена ідея моралі», а кодифікація момент її самоусвідомлення, коли держава, узагальнюючи історичний досвід і соціальні норми, закріплює власну духовну цілісність і правову зрілість. Таким чином, кодифікація не лише відображає структурну логіку права, а й слугує механізмом морального упорядкування суспільства, втілюючи ідею правового раціоналізму.

Встановлено, що кодифікація є методологічним ядром правотворчості. Вона забезпечує не лише стабільність і єдність законодавства, а й умови для його еволюції, оскільки будь-який кодифікаційний акт містить потенціал оновлення. Через кодифікацію держава формує «архітектуру права», визначаючи баланс між нормою і тлумаченням, між законом і політикою, між стабільністю та реформою.

Обґрунтовано, що муніципальне законодавство вимагає аналізу його нормативної стратифікації поділу за рівнем юридичної сили. Відповідно до цього критерію виокремлено чотири рівні системи нормативного регулювання: перший рівень – Конституція України, що закріплює фундаментальні принципи місцевого самоврядування; другий рівень – закони, які визначають організаційно-правові засади функціонування муніципальної системи, а також міжнародно-правові акти, ратифіковані Верховною радою України; третій рівень – закони, що деталізують окремі інститути та напрями діяльності органів місцевого самоврядування; четвертий рівень – галузеве законодавство, яке створює нормативне середовище реалізації муніципальних повноважень у відповідних галузях.

Визначено, що конституційна модель місцевого самоврядування в Україні поєднує національні традиції громадського самоврядування з європейськими цінностями децентралізації, автономності та субсидіарності, створюючи правові передумови для демократичного врядування на місцевому рівні.

Зосереджено увагу на тому, що спеціальне законодавство, яке регулює порядок організації та проведення місцевих референдумів, відсутнє. Унаслідок чого територіальні громади позбавлені можливостей реалізувати своє конституційне право на безпосередню участь у вирішенні питань місцевого значення, що суперечить як принципам демократії участі, так і положенням Європейської хартії місцевого самоврядування. Розроблення такого законопроекту має передбачати чіткі процедури ініціювання, підготовки, проведення та визнання результатів місцевих референдумів, визначення суб'єктів участі та механізмів контролю за дотриманням законності, рівності й прозорості. Упровадження цього нормативного акта стане вагомим кроком у реалізації конституційних принципів народовладдя й наблизить українську модель місцевого самоврядування до європейських стандартів партисипативної демократії.

Встановлено, що базові закони у сфері місцевого самоврядування – Конституція України, закони «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про добровільне об'єднання територіальних громад» і «Про статус депутатів місцевих рад» засвідчують, виконують функцію нормативного фундаменту муніципальної системи, проте не забезпечують внутрішньої системності та концептуальної єдності. Відсутність єдиного законодавчого підходу, дублювання повноважень між рівнями управління, термінологічна невизначеність і нестача координаційних механізмів призводять до того, що муніципальне законодавство функціонує як сукупність паралельних правових режимів, а не як цілісний нормативний комплекс.

Запропоновано в проекті Муніципального кодексу України окремим розділ «Особливості функціонування місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі», у межах якого комплексно врегулювати правові, організаційні та інституційні особливості здійснення місцевого самоврядування в містах зі спеціальним статусом. Такий підхід дозволяє забезпечити системність правового регулювання управління містом Києвом і містом Севастополем як невід'ємними складовими території України, відійти від фрагментарного визначення окремих посадових статусів (зокрема Київського міського голови) та гармонізувати принципи муніципальної автономії з механізмами державного контролю за реалізацією стратегічних, оборонних та інших загальнонаціональних функцій.

Окремої уваги в межах зазначеного розділу потребує визначення особливостей реалізації місцевого самоврядування в місті Севастополі з урахуванням тимчасової окупації частини території України. Закріплення у Муніципальному кодексі України спеціальних перехідних положень щодо здійснення повноважень органів місцевого самоврядування міста Севастополя дозволить зберегти безперервність муніципально-правового регулювання, забезпечити правову визначеність статусу територіальної громади та створити нормативні передумови для відновлення повноцінного місцевого самоврядування після деокупації.

Реалізація такого підходу сприятиме усуненню дуалізму у правовому статусі столиці України та міста Севастополя, закріпленню єдиної моделі взаємодії органів державної влади й органів місцевого самоврядування, а також посиленню демократичних засад управління містами як політичними, адміністративними, культурними та стратегічними центрами держави.

Обґрунтовано, що галузеве законодавство України, попри його розгалуженість і багаторівневу структуру, продовжує функціонувати без чіткої інтеграційної логіки та належної системної взаємодії. Відсутність уніфікованих принципів узгодження між фінансовими, земельними, адміністративними, цивільними та іншими галузевими нормами зумовлює фрагментарність правового простору місцевого самоврядування. Це, своєю чергою, трансформує нормативну базу муніципального управління у сукупність автономних правових сегментів, які часто діють ізольовано, без належної кореляції між собою, що ускладнює правозастосовну практику та створює ризики колізій на місцевому рівні.

Доведено, що ефективність муніципального законодавства є похідною від ступеня його реальної вбудованості у соціальний контекст розвитку територіальної громади. Нормативні приписи набувають практичної дієвості лише тоді, коли вони органічно узгоджуються з актуальними управлінськими процесами, фінансово-економічними умовами,

моделями локальної взаємодії та наявними механізмами комунікації між владою та мешканцями громади.

Обґрунтовано, що проблема узгодженості та фрагментарності муніципального законодавства України має багатовимірний, комплексний і системний характер, охоплюючи не лише техніко-юридичний, а й доктринальний, методологічний, політичний і ціннісно-інституційний виміри. Йдеться не про окремі колізії чи прогалини, а про глибоку кризу правового регулювання місцевого самоврядування, що виявляється у відсутності цілісної концепції розвитку муніципального права як самостійної галузі публічного законодавства, здатної забезпечити єдність та сталість нормативного простору публічної влади.

Встановлено, що кодифікація муніципального законодавства постає не лише як правотворчий процес, а як інструмент конституційної модернізації держави, спрямований на зміцнення її публічної цілісності, узгодження системи управління та відновлення довіри громадян до права як фундаменту соціального порядку. У цілому кодифікація муніципального законодавства України є не просто черговим етапом законотворчої діяльності вона виступає індикатором правової зрілості української державності, своєрідним маркером переходу від етапу нормативної реактивності до етапу свідомого правового розвитку. Її значення полягає не лише в упорядкуванні системи актів, а й у завершенні процесу інституційної трансформації публічної влади, що розпочався в межах децентралізаційної реформи.

Аргументовано, що Муніципальний кодекс України має стати системоутворюючим нормативним актом нового етапу розвитку української державності, за допомогою якого має відбутися цілісне, узгоджене та ефективне врегулювання усіх відносин, пов'язаних із функціонуванням місцевого самоврядування. Його поява зумовлюється не лише внутрішньою логікою розвитку національної правової системи, але й глибокими соціально-економічними трансформаціями, що охопили державу в умовах реалізації реформи децентралізації, формування нової територіальної організації влади, розширення автономії територіальних громад і підвищення ролі муніципального управління у забезпеченні сталого розвитку держави.

Обґрунтовано, що рівень системності муніципального законодавства є ключовим чинником, який визначає успішність або, навпаки, формальний характер імплементації європейських практик у діяльність органів місцевого самоврядування. Фрагментарне законодавче регулювання не здатне забезпечити сталість управлінських моделей, оскільки воно породжує нормативну невизначеність, множинність тлумачень та різноспрямованість правозастосовної практики. За таких умов європейські стандарти місцевого самоврядування залишаються переважно декларативними та не трансформуються у реальні механізми управлінської діяльності. Натомість, кодифіковані або систематизовані нормативні акти формують єдину правову рамку діяльності органів місцевого самоврядування, що створює передумови для інтеграції європейських стандартів у повсякденну управлінську практику та забезпечує передбачуваність функціонування місцевого самоврядування.

Запропоновано, рівні імплементації європейських практик і вимог у діяльність органів місцевого самоврядування України: перший рівень – нормативно-кодифікаційний є ключовим у систематизації та внутрішньої узгодженості муніципального законодавства (імплементація стандартів Європейської хартії місцевого самоврядування та досвід Німеччини). Другий рівень – компетенційно-стабілізаційний охоплює критерій сталості та передбачуваності повноважень органів місцевого самоврядування (досвід Німеччини). Третій рівень – процедурно-управлінський забезпечує трансформацію європейських принципів у практичні механізми діяльності органів місцевого самоврядування (досвід Франції). Четвертий рівень – інституційно-фінансовий полягає в імплементації європейських практик та охоплює ті повноваження органів місцевого самоврядування, реалізація яких безпосередньо залежить від наявності стабільних фінансових ресурсів, розвинутого кадрового потенціалу та належної організаційної інфраструктури (досвід Німеччини). П'ятий рівень – гарантійно-правозахисний охоплює критерій наявності ефективних механізмів правового захисту муніципальної автономії (досвід Німеччини та Франції).

Здобувачці було поставлено 6 запитань, на які доповідачка надала обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – кандидат юридичних наук, професор О. В. Калмикова, яка зазначила, що за період навчання Т. І. Лебідь набула теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для вирішення наукових і практичних завдань у праві, провела власне наукове дослідження. Результати, отримані у ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Т. І. Лебідь проявила себе як наполеглива, відповідальна, високоерудована науковиця, яка уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють їй цілісно, у логічній послідовності представляти результати власних досліджень, публікувати їх в українських та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільності, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Експерти:

Гулак О. В., доктор юридичних наук, професор, зазначила, що проведене дослідження виконано на належному науковому і методологічному рівні та відповідає встановленим вимогам. З огляду на те, що робота дисертантки має достатній рівень наукової актуальності й новизни і високу практичну значущість, рецензована дисертація є завершеною та цілісною науковою працею. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано надати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Стасюк Н. А., доктор філософії зі спеціальності «Право», відмітила, що зміст роботи цілковито відображає основні положення дисертації. Дисертаційне дослідження не містить порушень академічної доброчесності. Результати наукової роботи повно викладено в опублікованих здобувачкою наукових публікаціях. Особливо відзначено значну цінність та актуальність рецензованої наукової праці, її академічне й практичне значення. На основі аналізу дисертації експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такої, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: В. В. Ладиченко, доктор юридичних наук, професор; В. І. Курило, доктор юридичних наук, професор; О. С. Яра, доктор юридичних наук, професор; О. А. Улютіна, кандидат юридичних наук, доцент; О. В. Гулак, доктор юридичних наук, професор; С. В. Слюсаренко, кандидат юридичних наук, професор; Л. В. Головій, кандидат юридичних наук, доцент; Н. А. Стасюк, доктор філософії зі спеціальності «Право».

Виступаючі зазначили, що здобувачкою виконано дисертацію на актуальну тему, робота містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експерток щодо рекомендації дисертації Т. І. Лебідь для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію **Лебідь Тетяни Ігорівни** на тему: **«Кодифікація муніципального законодавства в контексті євроінтеграції України»**, члени фахового семінару кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Дисертацію Т. І. Лебідь присвячено Кодифікації муніципального законодавства в контексті євроінтеграції України. Актуальність теми дисертації полягає в тому, що сучасні трансформації української державності відбуваються у надзвичайно динамічних, політичних, соціально-економічних та правових умовах, що зумовлюють потребу у якісно нових підходах до організації системи публічної влади. Одним із ключових напрямів цього процесу є реформування та модернізація місцевого самоврядування, яке у контексті євроінтеграційного курсу України набуває стратегічного значення. Європейський Союз розглядає місцеве самоврядування як базовий рівень публічної влади, здатний забезпечити ефективне врядування, соціальну згуртованість, демократичну участь та сталий розвиток територій. Саме тому адаптація українського муніципального права до європейських стандартів неможлива без його комплексної систематизації та кодифікації.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Тема дисертації здобувачки безпосередньо пов'язана з пріоритетними державними програмами, зокрема «План для Ukraine Facility (2024–2027)» в межах якої здобувачкою розроблено базові засади децентралізації та гармонізації діяльності органів місцевого самоврядування, а також аргументовано, що кодифікація муніципальних норм безпосередньо сприяє виконанню індикаторів цього Плану в частині розмежування повноважень та зміцнення інституційної спроможності громад; План заходів з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади на 2024–2027 рр. (затверджений Розпорядженням КМУ № 270-р), в межах якої здобувачка в своїй дисертації зосередила свою увагу на виконанні завдання цього плану щодо оновлення галузевого законодавства, оптимального розподілу повноважень за принципом субсидіарності та усунення дублювання функцій; Стратегія реформування державного управління України до 2025 року в межах цієї стратегії авторка у своїй роботі зосередила свою увагу на розкритті та реалізації її пріоритетів щодо створення прозорої та ефективної системи управління, яка відповідає європейським принципам належного урядування органами місцевого самоврядування.

3. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачкою самостійно здійснено аналіз наукової літератури, законодавчої бази та статистичних матеріалів, які стосуються регулювання діяльності органів місцевого самоврядування. Сформовано комплекс науково обґрунтованих прикладних рекомендацій, направлених на вдосконалення муніципального законодавства. Самостійно визначено класифікацію законів у сфері місцевого самоврядування, а саме розділено на базові та спеціальні закони, які розкривають їх різну правову природу, функціональне призначення та місце у системі муніципального законодавства, а також обґрунтовано власне бачення завдань муніципального кодексу, які полягають не лише в переході від фрагментарного регулювання місцевого самоврядування до створення впорядкованою нормативної системи, здатної забезпечити узгодженість державної політики

потребам територіальних громад. Основні ідеї та розробки, практичне значення одержаних результатів, висновки та рекомендації отримано авторкою особисто. Для аргументації окремих положень дисертації використовувалися наукові праці інших учених, на які зроблено посилання. Особистий внесок здобувачки у публікаціях у співавторстві визначено у списку наукових праць.

4. Достовірність і обґрунтованість отриманих результатів і запропонованих авторкою рішень, висновків, рекомендацій. Результати дисертаційного дослідження здобувачки є достовірними та науково обґрунтованими, що забезпечено належним методичним рівнем проведеного аналізу. У процесі роботи застосовано як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження, що дозволило комплексно охопити предмет дослідження. Для обробки й візуалізації даних використано сучасне програмне забезпечення, що підвищило точність і репрезентативність результатів. Достовірність отриманих даних підтверджена значним обсягом емпіричної бази, а також застосуванням перевірених статистичних методів. Висновки й практичні рекомендації чітко узгоджуються з поставленою метою й завданнями дослідження, логічно випливають із результатів аналізу, що свідчить про їх аргументованість і практичну цінність.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Наукова новизна дисертації полягає у виробленні цілісної теоретико-правової концепції кодифікації муніципального законодавства України в контексті євроінтеграції, трансформацій та обґрунтування системної моделі Муніципального кодексу України як кодифікованого акту нового типу, здатного забезпечити структурну єдність, функціональну збалансованість та європейську орієнтованість муніципальної правової системи.

вперше:

– запропоновано власне тлумачення кодифікації, а саме у трьох взаємопов'язаних вимірах, які утворюють єдину методологічну рамку: юридичний вимір, політико-правовий вимір, філософсько-ціннісний вимір;

– запропоновано авторську структуру Муніципального кодексу, який повинен складатися з наступних розділів: Загальна частина; Організаційна частина; Матеріально-фінансова частина; Процедурно-правова частина; Гарантійно-контрольна частина;

– запропоновано авторський підхід до визначення критеріїв імплементації європейських практик та вимог у діяльність органів місцевого самоврядування, який ґрунтується на поєднанні нормативно-правового аналізу з оцінкою інституційних та функціональних умов здійснення місцевого самоврядування;

удосконалено:

– класифікацію законів у сфері місцевого самоврядування, а саме розділено на базові та спеціальні закони, які розкривають їх різну правову природу, функціональне призначення та місце у системі муніципального законодавства;

– визначення поняття муніципального законодавства, яке можна розглядати, як форму інституційної взаємодії між державою і громадою, яка узгоджує державні та місцеві інтереси, формуючи правові механізми співуправління;

– розуміння необхідності кодифікації муніципального законодавства, яке полягає в комплексному цивілізаційному процесі правового оформлення публічної влади, у межах якого право виступає не лише засобом регулювання суспільних відносин, а й механізмом інституціоналізації та конституювання публічної автономії громади;

– бачення завдань муніципального кодексу, які полягають не лише в переході від фрагментарного регулювання місцевого самоврядування до створення впорядкованою нормативною системою, здатною забезпечити узгодженість державної політики потребам територіальних громад (статус територіальної громади, правовий статус органів місцевого самоврядування, основи їх компетенції та системи взаємодії між державними органами та місцевими радами);

набули подальшого розвитку:

– співвідношення кодифікації з іншими формами систематизації (інкорпорація та консолідація), що є необхідним етапом розвитку вищої форми упорядкування законодавства, які мають спільну мету: упорядкування законодавства, але їхній зміст, методологія та правовий ефект суттєво відрізняються;

– поняття системності, яке полягає не тільки у технічній впорядкованості норм, а як ознака зрілості правової системи, показник її здатності до саморегуляції та адаптації в умовах динамічних суспільно-політичних трансформацій;

– теоретико-правове розуміння невпорядкованості муніципального законодавства, яка має не лише юридичний, а й соціально-психологічний вимір, оскільки правова невизначеність породжує недовіру до влади, знижує ефективність управління підживлює популістські тенденції.

Зазначені елементи новизни демонструють, що дисертація містить оригінальні наукові результати.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження. Практична цінність результатів дослідження полягає в тому, що їх може бути використано у: науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших досліджень і вирішення теоретичних питань, пов'язаних з кодифікацією муніципального законодавства; законотворчу діяльність – під час розроблення й удосконалення актів національного законодавства щодо кодифікації муніципального законодавства (Акт впровадження Верховної Ради України); правозастосовній практиці – для вдосконалення діяльності органів місцевого самоврядування; освітньому процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Конституційне право», «Муніципальне право», «Муніципальне правотворчість», «Територіальна організація влади в Україні» та «Децентралізація та розвиток місцевого самоврядування» (Акт впровадження Академії праці, соціальних відносин і туризму).

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні теоретичні положення дисертаційного дослідження висвітлено в 15 наукових працях, з яких 7 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 8 тез наукових доповідей.

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

1. Лебідь Т. І. Концептуальні питання систематизації законодавства про статус депутатів місцевих рад. *Право.UA*. 2021. № 2. С. 40–46.

2. Кравченко В. В., **Лебідь Т. І.** Теоретичні та прикладні аспекти розвитку статусу депутатів місцевих рад. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 51. С. 30–36. (*Кравченко В. В. охарактеризовано теоретичні аспекти статусу депутатів місцевих рад. Лебідь Т. І. проаналізовано нормативно-правові акти, які регулюють статус депутатів місцевих рад, обґрунтовано методи дослідження та узагальнено висновки дослідження*).

3. Лебідь Т. І. Перспективи розвитку інституту місцевого самоврядування в Україні. *Наше право*. 2022. № 3. С. 40–46.

4. Лебідь Т. І. Становлення та розвиток муніципального законодавства України. *Європейські перспективи*. 2022. № 3. С. 16–22.

5. Лебідь Т. І. Кодифікація муніципального права: інституційні аспекти в контексті українського та зарубіжного досвіду. *Європейські перспективи*. 2025. № 2. С. 14–19.

6. Лебідь Т. І. Види кодифікації правових норм та особливості їх застосування в муніципальному праві України. *Право.UA*. 2025. № 2. С. 81–84.

7. Лебідь Т. І. Кодифікація муніципального законодавства України в умовах воєнного стану: виклики та перспективи євроінтеграції. *Право.UA*. 2025. № 3. С. 261–271.

Тези наукових доповідей

8. Лебідь Т. І. Закордонний досвід територіальної організації місцевого самоврядування та процесів децентралізації. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 10 грудня 2021 року: тези доповіді. Київ, 2021. С. 176–182.

9. Лебідь Т. І. Тенденції розвитку статусу депутатів місцевих рад: теоретичні та прикладні аспекти. Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Львів 21 травня 2021 року: тези доповіді. Львів, 2021. С. 72–86.

10. Лебідь Т. І. Світовий досвід зв'язків органів державного управління та органів місцевого самоврядування з громадськістю. Муніципальна реформа у контексті євроінтеграції України: позиція влади, профспілок, науковців та суспільства: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Київ, 23 грудня 2022 року: тези доповіді. Київ, 2022. С. 218–223.

11. Лебідь Т. І. Особливості розвитку територіальних громад України в сучасних умовах. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ 06 вересня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024.

12. Lebid T. Problems of fragmentation of municipal legislation and ways to address them through codification. Synergy of Science, Technology, and Innovation: International Scientific Conference, 2025, May 6. Amsterdam, 2025. P. 160–163.

13. Лебідь Т. Кодифікація муніципального законодавства України як інструмент забезпечення ефективного місцевого самоврядування. Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 30 вересня 2025 року: тези доповіді. Одеса, 2025. С. 133–136.

14. Лебідь Т. І. Європейські стандарти систематизації муніципального законодавства та перспективи їх імплементації в Україні. Science and Global Challenges in the Modern World: 2nd International Scientific Conference, Leicester, United Kingdom, 5 October 2025. Leicester, 2025. P. 161–165.

15. Лебідь Т. І. Проблеми планування відновлення територіальних громад та регіонів України в умовах воєнного стану: виклики та перспективи в контексті євроінтеграційних процесів. Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: Всеукраїнська науково-практична конференція, м. Київ, 19 грудня 2025 року: тези доповіді. Київ, 2025.

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення та висновки дисертаційного дослідження було апробовано на: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості» (м. Київ, 2021 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції «Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Львів, 2021 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Synergy of Science, Technology, and Innovation» (м. Амстердам, Нідерланди, 2025 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції «Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні» (м. Одеса, 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Science and Global Challenges in the Modern World» (м. Лестер, Велика Британія, 2025 р.); Десятій щорічній Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 2025 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувачки ступеня доктора філософії Лебідь Тетяни Ігорівни на тему: «Кодифікація муніципального законодавства в контексті євроінтеграції України» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання, що полягає у теоретичному обґрунтуванні та наданні практичних рекомендацій щодо удосконалення муніципального законодавства в контексті євроінтеграції з урахуванням

проблем неузгодженості та фрагментарності муніципального законодавства, а також кризи правового регулювання місцевого самоврядування, що полягає у відсутності цілісної концепції розвитку муніципального права як самостійної галузі публічного законодавства, здатної забезпечити єдність та сталість нормативного простору публічної влади, що має істотне значення для галузі знань «Право».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувачки Лебідь Тетяни Ігорівни дисертація на тему: «Кодифікація муніципального законодавства в контексті євроінтеграції України» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Рішення прийнято одногосно.

**Головуючий на засіданні фахового семінару
кафедри адміністративного та фінансового права
юридичного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук, професор**

Віктор ЛАДИЧЕНКО

**Експерти:
Професор кафедри адміністративного
та фінансового права
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор юридичних наук, професор**

Олена ГУЛАК

**Доцент кафедри адміністративного
та фінансового права
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор філософії зі спеціальності «Право»**

Надія СТАСЮК

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

Сергій БОЯРЧУК